

**Onder- en overprikkeling bij mensen met een verstandelijke beperking;
diagnostiek en interventies – online**

8 april 2025

DOCENT: Monique Thoonsen

INHOUD: Leer kijken naar gedrag met in je achterhoofd als mogelijke oorzaak een niet optimaal lopende zintuiglijke prikkelverwerking. Leer observeren, analyseren en bedenken welke strategieën de cliënt kunnen ondersteunen.

TIJDSDUUR: een **online** studiedag op 8 april 2025 van 9:30 tot 16:15

ACCREDITATIE: is toegekend door NIP K&J / NVO OG, SKJ, Accreditatiebureau Fysiotherapie. Accreditatie is aangevraagd bij Registerplein voor PDW-ers, GGZ-agogen, Maatschappelijk werkers en cliëntondersteuners.

INVESTERING: 265,00 p.p. FORTIOR is vrijgesteld van BTW

INCLUSIEF: het boek "Wiebelen en friemelen voor mensen met een verstandelijke beperking" (t.w.v. 25,95).

Inleiding

Om je te ontwikkelen heb je zintuiglijke prikkels nodig. Dat geldt ook voor mensen met een verstandelijke beperking. Bij mensen met een verstandelijke beperking is het noodzakelijk dat hun omgeving helpt om zintuiglijke prikkels te reguleren. Want mensen met een verstandelijke beperking kunnen dit meestal niet (geheel) zelf. Het gevaar bestaat dat aan deze cliënten de mogelijkheid tot ontwikkeling wordt ontzegd door beschermende maatregelen of te snel dingen uit handen nemen. Het is belangrijk dat de cliënt met een verstandelijke beperking niet te veel maar ook niet te weinig prikkels krijgt.

Nieuw! Wiebelen en friemelen voor mensen met een verstandelijke beperking

Sinds kort is er een nieuw boek uitgekomen in de wiebelen en friemelen reeks. Het nieuwe boek gaat specifiek in op prikkelverwerking bij mensen met een verstandelijke beperking. Naar aanleiding van het boek "wiebelen en friemelen voor mensen met een verstandelijke beperking" wordt de studiedag georganiseerd. Als je inschrijft voor de studiedag, dan wordt het boek vooraf naar je opgestuurd.

Wat leer je in deze training?

In deze training legt de docent Monique Thoonsen op een toegankelijke manier uit hoe onder- en overprikkeling bij mensen met een verstandelijke beperking precies werkt. Je leert een 'bril' opzetten waarmee je kunt kijken naar gedrag met in je achterhoofd de mogelijke invloed van onder- of overprikkeling. Is de cliënt onder- of overprikkeld, of voelt hij zich goed en is hij in staat om zijn taak uit te voeren? Je ontdekt ook wat het nut is van wiebel- en friemelgedrag; dit kan helpen om alerter te zijn of met spanning om te gaan. Ook leer je hoe je op een eenvoudige manier onder- en overprikkeling uit kunt leggen aan de cliënt en betrokkenen. Je leert hoe jij kunt zorgen voor een leef-, werk- en leeromgeving waarin de cliënt zich prettig(er) voelt en meer tot zijn recht komt.

Inhoud van de studiedag

In de studiedag gaan we met behulp van veel beeldmateriaal kijken naar gedrag. De deelnemers werken samen om verschillende opdrachten uit te voeren waarin zij oefenen met herkennen van onder- en overprikkeld gedrag en het kiezen van strategieën. Zij leren het Waaiermodel kennen, waarmee je het proces van zintuiglijke prikkelverwerking en mogelijke oplossingen kunt visualiseren.

Leerdoelen:

- Weten hoe het proces van prikkelverwerking in de hersenen verloopt.
- Weten dat er een 'prikkelfilter' is, dat bepaald wat er met de zintuigprikkelers gebeurt.
- Weten hoe je gebruik kan maken kijkwijzer de 'prikkelwijzer',
- hoe deze in een aantal stappen (storend) gedrag typeert. Is de cliënt misschien onderprikkeld of overprikkeld? Wat doet hij zelf om het gedrag te reguleren? Wat kun je als professional aanbieden om de prikkelverwerking te ondersteunen?
- aan de hand van – deels zelf ingebrachte – casussen leren typeren van gedrag en beslissen of er een andere of aanvullende strategie nodig is.
- Leren kennen en kunnen toepassen van activerende en kalmerende strategieën.
- Weten of onder- of overprikkeld zijn een onderdeel is van bijvoorbeeld ASS, HSP, VB, AD(H)D en NAH of dat het een met het ander verward kan worden.

Programma

Ochtend	
10:00	Opening
10:05	Introductie in wiebel- en friemelgedrag
10:15	De 8 zintuigen en voorbeelden van gedrag
10:30	Theorie en hoe leg je die uit aan betrokkenen?
11:00	Pauze
11:15	Wetenschappelijke achtergronden en hun belang voor de praktijk
11:45	Oefenen met observeren en typeren van gedrag
12:30	Lunch
13:30	Eigen casuïstiek
14:15	Prikkelvriendelijk (in plaats van prikkelarm)
14:45	Hulpmiddelen om zintuiglijke prikkelverwerking te visualiseren
14:50	De invloed van jouw prikkelverwerking op de cliënt
15:15	Pauze
15:30	Strategieën
16:15	Prikkelverwerking bij bepaalde stoornissen en persoonskenmerken
16:30	Nog meer strategieën
16:45	Prikkels in de omgeving
17:00	Afsluiting

Cliëntgroep

De inhoud van de studiedag heeft betrekking op kinderen en volwassenen met lichte, matige of ernstige verstandelijke beperking.

Doelgroep

De training is bedoeld (en geschikt) voor eenieder die zorgt voor mensen met een verstandelijke beperking.

Docent: Monique Thoonsen

Monique Thoonsen is specialist zintuiglijke prikkelverwerking, pedagoog en CCE-consulent. Zij is vooral bezig met de (afwijkende) zintuiglijke prikkelverwerking. Zij adviseert en begeleidt professionals, opvoeders, kinderen en volwassenen als er sprake is van lastig gedrag dat daardoor wordt veroorzaakt. Zij is (co-) auteur van de vier boeken in de Wiebelen en friemelenreeks over zintuiglijke prikkelverwerking. Vanuit haar bedrijf [7 Zintuigen](#) geeft zij voorlichting en cursussen over de oplossingen die er zijn voor onder- of overprikkelde kinderen.

Vorbereiding

Om de studiedag te kunnen volgen is voorbereiding nodig. Lees ter voorbereiding het volgende:

- hoofdstuk 1, 2, 6 en 8 uit 'Wiebelen en friemelen voor mensen met een verstandelijke beperking' (Thoonsen en Van der Gaag, 2021)
- 25 pagina's uit 'Leven met Sensaties' (Dunn, 2013) (als pdf bijgevoegd)

Studiebelasting

Ongeveer 3 uur leestijd en 6 contacturen.

Accreditatie

Accreditatie is toegekend door:

- SKJ: 8,75 punten
- NIP K&J /NVO OG:
  - Herregistratie 6 punten
  - Opleiding/behandeling 1,5 punt
  - Opleiding/diagnostiek 1,5 punt
- Accreditatiebureau fysiotherapie: 6 punten:
- Registerplein voor Psychodiagnostisch medewerkers, Maatschappelijk werkers en GGZ-agogen.

Certificaat

Je ontvangt van FORTIOR een certificaat als bewijs van deelname.

Ga voor meer informatie en inschrijven naar www.fortior.info/onder-en-overprikkeling of scan de QR-code

